

OKRĄGŁE ROCZNICE W MARCU

W marcu przypominamy trzy okrągłe i ważne, z punktu widzenia historycznego, jak i kulturalnego, rocznice:

35 rocznicę tzw. świeczkowej manifestacji (Bratysława, 25 marca 1988) – pokojowego protestu przeciw komunistycznym władzom w ówczesnej Czechosłowacji, który uznano za zwiastun aksamitnej rewolucji z 1989 roku;

310 rocznicę śmierci Juraja Janosika (17 marca 1713) – najbardziej znanego słowackiego zbójnika;

100 rocznicę narodzin wybitnego słowackiego reżysera filmów animowanych – Viktora Kubala (20 marca 1923).

08.03.2023, godz. 17:30, Instytut Słowacki

Wernisaż wystawy

TRADYCJA W DIZAJNIE

– współczesna odzież z wszytą tradycją

Centrum Sztuki Ludowej (ÚĽUV) jest jedyną państwową instytucją na Słowacji zajmującą się zachowaniem i rozwojem tradycyjnego rzemiosła i twórczości ludowej. Aby stymulować twórczość młodych projektantów odzieży inspirowaną tradycyjnym rzemiosłem, w roku 2021 ÚĽUV zrealizował pierwszy etap projektu Tradition in Design, do którego włączyli się projektanci mody – **Marcel Holubec W., Martin Hrča, Mišena Juhász, Ľubica Poncik i Henrietta Thoľt.**

Każdy z nich, w charakterystycznym dla siebie stylu, stworzył projekty ubrań i dodatków, do powstania których wykorzystał tradycyjne materiały lub motywy. Zauważalny jest w nich świadomy powrót do natury i zrównoważonego rozwoju, które są również trendem we współczesnej modzie światowej. Oprócz tradycyjnych technik i materiałów włókienniczych, projektantów zainspirowała również tradycyjna architektura (struktura gontu), majolika habańska, czy dzieła ważnych postaci słowackiej kultury.

09.03.2023, godz. 18:00, Warszawa

Prezentacja przekładu tomu poezji

Štefan STRÁŽAY

„Nasza apokalipsa jest podobna do nas” (2022)

Wydanego przez Państwowy Instytut Wydawniczy w ramach cyklu Mała Seria Przekładów Poetyckich, który przedstawia dorobek utalentowanych, wciąż żyjących poetów, których rozpoznawalność w Polsce jest niewielka lub nie ma jej wcale.

Tym razem, dzięki doskonałym tłumaczom, z języka słowackiego – Zbigniewowi Machejowi, z czeskiego zaś Michałowi Tabaczyńskiemu, poznajemy twórczość dwóch wyjątkowych twórców: Štefana Strážaya i Jana Skácela. O poezji, życiorysach i trudach tłumaczenia porozmawiają: Zbigniew Machej i Mikołaj Tabaczyński, a spotkanie poprowadzi Natalia Malek.

Warszawa, Księgarnia Państwowego Instytutu Wydawniczego, ul. Foksal 17

ŠTEFAN STRÁŽAY

Nasza apokalipsa
jest podobna do nas

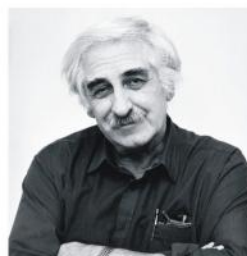

16.03.2023, godz. 17:30, Instytut Słowacki

Z okazji 100. rocznicy narodzin
wybitnego słowackiego reżysera

Viktora KUBALA

projekcja filmu „Zbójnik Jurko” (1976)

SLOVENSKÝ
FILMOVÝ ÚSTAV
SLOVAK FILM
INSTITUTE

„Zbojnik Jurko” to pierwszy słowacki pełnometrażowy film animowany. Powstał w 1976 roku a inspiracją do stworzenia fabuły była legenda najstynniejszego słowackiego zbójnika Janosika. Przedstawiona przez Kubala historia Janosika, który zabierał bogatym i dawał biednym, zasadniczo nie różni się od swoich filmowych poprzedników, czy tradycyjnej legendy. Jediną różnicą jest to, że Kubal w swoim filmie zmaterializował przekonanie, że legenda Juraja Janosika będzie żyła wiecznie i nie zniszczy jej żaden kat z hakiem.

Rysunkowy scenariusz filmu zawierał ponad trzysta kolorowych rysunków. Jako źródło inspiracji Kubal wykorzystał okolice Terchovej (miejsce urodzenia Janosika), gdzie również naszkicował większość obrazów, głównie tych służących za tło. Mimo swej długości film (75 min.), poza początkowymi słowami narratora, nie posiada dialogów – zastępuje je muzyka kompozytora Juraja Lexmanna i piosenki Dariny Laščiakovej.

Instytut Słowacki, ul. Krzywe Koło 12/14a, Warszawa

Do 17.03.2023, Ciechocinek

Wystawa fotografii

Adam Kováč i Matej Kováč

„SŁOWACJA w cichym obiektywie“

Matej i Adam Kováčowie to niesłyszący bracia. Od dzieciństwa korzystali z różnych metod, by wyrażać swoje uczucia i potrzeby oraz komunikować się z otoczeniem. Jednym ze sposobów, w jaki wyrażali swój wewnętrzny świat, była ekspresja plastyczna. Na początku były to rysunki, później zaś obaj bracia bardziej skupili się na fotografii. Matej wykorzystał pierwszy aparat cyfrowy w rodzinie, aby uchwycić piękno wokół siebie, i włączył w ten proces swoje umiejętności komputerowe. Młodszy, Adam, obserwując starszego brata, uczył się razem z nim. Stworzyli braterski tandem fotografów, a swoje kolekcje fotografii nazwali "W cichym obiektywie".

Galeria „Pod Dachem Nieba”, ul. Wojska Polskiego 5, Ciechocinek

29.03.2023, godz. 18:30, Rzeszów

W ramach cyklu Filmowe Spotkania za Rogiem
projekcja filmu

„Janosik” (1921), reż. J. Siakiel’

Zrealizowany w 1921 roku Janosik jest pierwszym pełnometrażowym filmem słowackim i jednocześnie jedynym zachowanym pełnometrażowym słowackim filmem z okresu kina niemego.

Ramy historii tworzy wizyta grupy turystów w górskim szafasie, gdzie baca opowiada legendę o Janosiku. W miarę upływu czasu i rozwoju historii kolejni słuchacze zmieniają się w postaci z legendy. Jest to pierwszy długometrażowy film słowacki, bardzo nowoczesny jak na tamte czasy, mimo że zrealizowany przez ekipę bez żadnego filmowego doświadczenia.

Janosik został nakręcony przez braci Daniela i Jaroslava Siakiel’ów, którzy w Chicago założyli spółkę filmową Tatra – Film Corporation. W 1975 roku *Janosik* został zrekonstruowany na podstawie wersji amerykańskiej. W 1995 został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Rzeszów, Kino za Rogiem Cafe, ul. Świętego Mikołaja 6

30.03.2023, godz. 17:30, Instytut Słowacki

Wykład

Dr Piotr Bajda (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego)

POLSKA POMOC PRZEŚLADOWANYM WIERZĄCYM NA SŁOWACJI W CZASACH KOMUNIZMU

Po zdławieniu Praskiej Wiosny (1968) przez wojska Układu Warszawskiego największym aktem sprzeciwu społecznego na Słowacji wobec reżimu komunistycznego była zorganizowana przez niezależnych działaczy katolickich 25 marca 1988 r. tzw. świeczkowa manifestacja. 35 rocznica tych wydarzeń jest dobrą okazją, by się przyjrzeć skali represji czechosłowackich komunistów wobec osób wierzących i polskiej pomocy w obliczu tych prześladowań.

31.03.2023, godz. 11:00, Wyszków

Wernisaż wystawy prac

28 Biennale Ilustracji Bratysława „BIB 2021”

Biennale Ilustracji Bratysława to międzynarodowy przegląd autorskich ilustracji książek dla dzieci i młodzieży (BIB). Odbywa się w każdy nieparzysty rok i wśród wystaw sztuki poświęconej dzieciom jest prestiżową i jedną z nielicznych tego typu imprez na świecie. W 2021 roku podczas konkursu 380 ilustratorów z 42 krajów z całego świata zaprezentowało 2700 ilustracji z ponad 500 książek. Zwyciężczynią 28 edycji została Elena Odriozola z Hiszpanii, zdobywając Grand Prix BIB 2021 za ilustracje do książki "Dziwne uczucia".

MIEJSKO - GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
im. C. Norwida
w Wyszkanie

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. C. Norwida w Wyszkanie
ul. gen. J. Sowińskiego 80

Do 31.03.2023, Kraków

Prezentacja projektu członkiń Klubu ARTTEX

PRZENIKANIE BARW

Wystawa *Przenikanie barw* prezentuje prace artystów, którzy zajmują się tekstylną obróbką runa owczego. W efekcie powstają gobeliny XXI wieku, które są technicznie przetwarzane na sterowanej cyfrowo maszynie o nazwie ARTTEX. Ostateczną formę ręcznie nadają pracom profesjonalni artyści. Powstają w ten sposób niezwykle różnorodne dzieła – oryginalne tapiserie, biżuteria, dodatki i elementy wystroju. Klub ARTTEX jest profesjonalnym stowarzyszeniem artystycznym. Powstał w latach dziewięćdziesiątych. Oficjalne atelier zostało otwarte w 2001 roku. Dziś skupia 30 profesjonalnych artystów ze Słowacji, Czech i Niemiec.

Galeria Sztuki Słowackiej, Towarzystwo Słowaków w Polce, św. Filipa 7, Kraków

Marzec 2023, Instytut Słowacki

Prezentacja wystawy

„MISJA SŁOWACJA 30”

z okazji 30. rocznicy powstania Republiki Słowackiej

MISJA SŁOWACJA 30

Instytut Słowacki, Galeria „D”, ul. Krzywe Koło 12/14a, Warszawa

Instytut Słowacki w Warszawie | ul. Krzywe Koło 12/14a, 00-270 Warszawa | tel: +48 22 635 77 74 | fax: 048 22 635 76 12
www.mzv.sk/sivarsava | www.facebook.com/Instytut Słowacki w Warszawie | e-mail: instytut_slowacki@wp.pl